

Korun o kolumbijskih Kogojih, Mojca Terčelj o religioznem sinkretizmu Indijancev Aymara in Zmago Šmitek o slovenskih stikih z deželami in kulturami Latinske Amerike od 17. do 19. stoletja.

31. maja smo si v Cankarjevem domu ogledali premiero filma Filipa Robarja Opre, Roma (Pamet v roke, ko boš v drugo ustvarjal svet), ki je nedvomno tudi etnološko nadvse zgovorna pripoved o Romih v Sloveniji.

10. junija je študent etnologije Peter Jamnikar za raziskavo o zdravilstvu pod Gorjanci prejel Krkino nagrado, ki jo podeljujejo za pomembne raziskovalne dosežke študentom visokih in dijakom srednjih šol.

13. junija se je sestel uredniški odbor Glasnika SED.

24. junija je Marjanca Ftičar v okviru prireditve Ohcet v Ljubljani pripravila prikaz prevoza nevestine bale v Kamniku.

Od 20. do 30. junija so bili študenti etnologije na ekskurziji v Bosni in Hercegovini. Obiskali so Tešanj in bližnji vasi Omanjska in Jablanica, v Sarajevu so si ogledali Zemaljski muzej BiH in v Mostarju Hercegovski muzej. Ustavili so se še v Podveležju pri Mostarju in Prebilovcih pri Čapljini. Tako kot lani v Srbiji je bilo z ekskurzijo v navedenih krajih povezano terensko delo.

Tudi v tem obdobju se je Izvršni odbor SED sestajal na rednih mesečnih sestankih.

Mojca Ravnik in Ingrid Slavec

FILMSKI KOTIČEK

I. mednarodni festival industrijskega, obrtnega in etnografskega amaterskega filma

Prevalje, 8. in 9. maja 1982.

V svetu ni veliko festivalov etnografskega filma, v Sloveniji pa jih doslej sploh še ni bilo, če izvzamemo poskus mednarodnega festivala etnografskega filma v Kopru, leta 1970 v okviru turističnega Folklornega festivala, in Revijo etnografskega in folklornega filma balkanskih dežel v Ljubljani 1964, ki je bila odmev prvega istoimenskega festivala v Nišu. Zato me je razveselila vest s Prevalj, da so mednarodnemu festivalu industrijskega in obrtnega filma priključili tudi etnološko tematiko. Kraji okoli Raven na Koroškem slovijo po visoki tehnični kulturi prebivalcev. Tudi prevaljski kinoklub s svojo dolgoletno delavnostjo je plod te tradicije. Nič čudnega, če sta njegove člane zamikali industrija in obrt, ki se ju lotevajo predvsem v zvrsti dokumentarnega filma. Odtod pa ni daleč do ljudske obrti in do etnološkega filmskega dokumenta.

Prireditelji so z veseljem sprejeli predlog Slovenskega etnološkega društva, naj bi vsako

leto podelili posebno nagrado SED najboljšemu etnografskemu filmu festivala. Zato sem se kot zastopnik našega društva in hkrati član mednarodne žirije udeležil pregleda in ocenjevanja vseh prispelih filmov in kasneje tudi same festivalske prireditve.

Na festival je 87 avtorjev prijavilo 83 filmov iz 8 evropskih držav (Avstrija, Bolgarija, Češkoslovaška, Italija, Jugoslavija, Romunija, Švica in Zvezna republika Nemčija). Žirija je v ožji izbor sprejela 31 filmov, od teh pa jih je 20 nagradila. Grand prix in zlato plaketo za najboljši film festivala je prejel bolgarski film **Srcarki**, dokumentarec o težavnih delovnih in življenjskih pogojih delavk v neki bolgarski livarni. Med nagrajenimi filmi je 7 takih, ki bi jih lahko imenovali etnološki. Eden od njih (avstrijski **Bergbauernbrot**) je prejel srebrno plaketo, ostali pa specialne nagrade. Nagrado in priznanje SED sta tokrat prejela filma **Srbska slava** (Janez Peče, Nada Ristivojević, Mini film Ljubljana) in **Domača naloga** (Zdravko Vežjak, Koroški KK Prevalje).

Nagrado in priznanje smo utemeljili tako:

„Nagrado Slovenskega etnološkega društva za najboljši film na etnološko temo je prejel film **Srbska slava**, ki ga odlikujeta uporaba dokumentarnega pristopa s sliko in tonom in nevsiljiva cineastična intervencija, ki ne krni etnološkega značaja filmskega pristopa, potencira pa sporočilnost ključne ideje filma. Avtor je s svojim filmom ujel prelomni trenutek neke tradicijske prakse, ki se pred našimi očmi spreminja iz zavestne družinske religiozne šege v formalni ritualni obrazec, v navado.“ „Priznanje Slovenskega etnološkega društva je prejel jubilejni film **Domača naloga**, v katerem je avtor posrečeno uporabil 20 let staro filmsko dokumentacijo ljudskega praznika za ganljivo sporočanje tradicije kulturne dediščine mlajšim rodovom, kar je tudi dejanska, scenaristična zgodba tega filma.“

Letos maja bo na Prevaljah 2. mednarodni festival industrijskega, obrtnega in (letos prvič!) **etnološkega** filma. Podpisani je namreč sodeloval pri izdelavi novih festivalskih določil, ki natančneje kot stare opredeljujejo značilnosti etnološkega dokumentarnega filma. Poenotenje poimenovanja z imenom podeljevalca strokovne nagrade je zgolj formalna posledica tega sodelovanja. Lani prispeli filmi so namreč sami dodobra razširili prvotno zamisel organizatorjev, naj bi „etnografsko“ sestavino industrijskega in obrtnega filma predstavljala predvsem cineastična raziskava starih, izumirajočih ljudskih obrti in delavnosti. Prispeli filmi so nakazali, da so amaterski filmarji zelo naklonjeni tudi širšim etnološkim temam, ki se dotikajo vseh plasti načina življenja. Zato lahko ob ustreznem organizacijskem naporu pričakujemo letos še več dokumentarcev, ki bodo težišče zanimanja prenesli z delovne kulture (beri etnologije) na širše življenjsko okolje. Največje ambicije za to kažejo prav domači, prevaljski filmarji.

Naško Križnar